

IJsselmeervereniging

Jaarverslag 2022
Jaarplan 2023

Inleiding

In 2022 hebben wij ons 50-jarig bestaan in levenden lijve kunnen vieren in het Zuiderzee Museum te Enkhuizen. In het jubileumnummer van de IJsselmeerberichten, dat op de jubileum dag 30 september 2022 uitkwam hebben wij vooral teruggekeken op onze eerste 50 jaren. Op het jubileum zelf stond de toekomst centraal en werd vooruitgekeken naar het jaar 2072. Tegen welke dilemma's lopen we aan in het IJsselmeergebied en welke keuzes willen we als IJsselmeervereniging daarin maken. Voor het jubileum hebben wij het *Manifest IJsselmeervereniging 2072* uitgebracht met tien dilemma's die in het IJsselmeergebied spelen en waar wij voor komen te staan. Daarin zijn ook mogelijke keuzes geformuleerd. Het manifest is op het jubileum in ontvangst genomen door Ir. Louis Schouten van Rijks Waterstaat namens het Ministerie voor Infrastructuur en Waterstaat. Van minister Mark Harbers ontvingen wij een persoonlijke brief met felicitaties en complimenten voor onze betrokkenheid bij het gebied. Hierin sprak hij de hoop uit op een goede samenwerking in de toekomst. Deze brief is te lezen in het jubileumnummer van de IJsselmeerberichten.

De viering van het 50-jarig bestaan van de vereniging heeft in 2022 de prioriteit gehad bij het bestuur. Om onze vereniging in dit jubileumjaar goed 'op de kaart zetten' hebben wij in 2022 een communicatiebureau ingehuurd. Daarnaast hebben wij onze participatie in de verschillende overleggen gecontinueerd, naast onze betrokkenheid en activiteiten bij de vele projecten en plannen die er spelen. Ook in 2022 heeft het bestuur samen met de vrijwilligers zich ingezet voor het behoud van het open landschap en de verbetering van de natuur in het gebied vanuit het kritische perspectief en met wetenschappelijke onderbouwde argumenten zoals dat in onze vereniging traditie is geworden. Om de interesse van jongeren te stimuleren is het IJsselmeerspel verder ontwikkeld. Het is gepresenteerd en met succes in verkorte vorm gespeeld op het jubileum. Hieronder volgt een korte samenvatting van activiteiten in 2022 tezamen met plannen voor 2023.

Bestuur

Het bestuur kwam in 2023 negen keer bijeen, waarvan door risico's in verband met de covid-pandemie er zeven bijeenkomsten digitaal plaatsvonden. Twee keer kon het bestuur fysiek bijeenkomen in Harlingen. Naast de gebruikelijke onderwerpen was zoals gezegd de viering van ons 50-jarig bestaan dit jaar een belangrijk onderwerp.

Het bestuur bestaat uit: Benno van Tilburg (voorzitter), Soemini Kasanmoentalib (secretaris), Auke Wouda (penningmeester) en de leden Frans de Nooij en Willem Goudswaard.

Bestuursleden van de vereniging waren door het jaar heen en over het algemeen digitaal en als mogelijk fysiek aanwezig bij tal van symposia en bijeenkomsten die betrekking hadden op het IJsselmeergebied en hadden daar hun inbreng namens de vereniging..

In 2023 loopt de laatste termijn van Frans de Nooij af terwijl van Soemini Kasanmoentalib en Auke Wouda de laatste termijnen in 2024 aflopen en in 2025 gevolgd door Willem Goudswaard. Voor de vervulling van komende vacatures en medewerking op het gebied van communicatie hebben wij een aantal kandidaten, die wij op de ALV maart 2023 zullen voorstellen. Desondanks blijft het verzoek aan de leden om te kijken of zijzelf of iemand in hun omgeving zich als vrijwilliger wil aanmelden dan wel kandidaat wil stellen voor het bestuur.

Leden

Ons ledenbestand daalt weliswaar nog steeds, maar er melden zich ook regelmatig nieuwe leden aan. Begin 2022 waren er 685 leden en dat is ondanks overlijden en opzeggingen door nieuwe aanmeldingen nauwelijks gedaald. Begin dit jaar 2023 telde het aantal leden 648. De ledenadministratie is goed op orde en geeft daardoor een goed beeld van ons ledenbestand. Leden zijn van groot belang voor de vereniging zeker nu we zien dat het aantal plannen voor

en het belang van het IJsselmeergebied toeneemt. Gelukkig hebben zich in de eerste maand van 2023 weer een aantal nieuwe leden aangemeld. Het belang van een onafhankelijke organisatie als de IJsselmeervereniging wordt alleen maar groter als pleitbezorger voor het behoud van de landschappelijke waarden en de natuur van het IJsselmeergebied.

Vrijwilligers

Een aantal vrijwilligers, waaronder de webmaster is in 2022 gestopt. En wij moesten afscheid nemen van onze vroegere hoofdredacteur van IJsselmeerberichten en actief schrijver Kees Schouten die eind 2021 is overleden. In 2022 betreuren wij het overlijden van redactielid en auteur van talloze artikelen Jan Bolling.

In 2023 zullen ook de taken voor de ledenadministratie worden overdragen. Voor vervanging hebben wij inmiddels een nieuwe vrijwilligster met ervaring op dat gebied gevonden. De taken van de webmaster zijn in maart 2022 deels overgenomen door een jonge IT-student. In zijn inwerkperiode heeft hij vooral de berichtgeving over het jubileum op de website en facebook gedaan. Wij zoeken nog iemand om naast hem op organisatorisch en sociaal terrein de website en de nieuwsberichten in de lucht te houden.

Vrijwilligers dragen de vereniging. Nieuwe vrijwilligers zijn dan ook meer dan welkom en kunnen zich eenvoudig melden via info@ijsselmeervereniging.nl, bij de secretaris soemini@gmail.com of via de website. Leden die denken een belangrijke bijdrage te kunnen leveren aan het werven van nieuwe leden worden ook van harte uitgenodigd om zich bij het bestuur te melden.

Algemene ledenvergadering (ALV)

De ALV kon dit keer weer fysiek gehouden worden op 26 maart 2022 in Lemmer en de eerder geplande excursie naar het Woudagemaal kon dit keer doorgaan. De volgende ALV zal worden gehouden op 18 maart 2023. Op de agenda staan de vaste punten zoals het Jaarverslag en Jaarplan. Inhoudelijk zijn de belangrijkste punten: de dilemma's uit het Manifest 2072 en hoe wij in de toekomst met de IJsselmeervereniging verder gaan.

Financiën

Hiervoor verwijzen wij naar het financiële jaarverslag 2022 van de penningmeester. Er zijn grote uitgaven gedaan, met name is een communicatiebureau ingehuurd om de vereniging in dit jubileumjaar goed op de kaart te zetten bij pers en sociale media. Het bureau werd aangestuurd door de voorzitter en penningmeester. Het resultaat daarvan moet nog geëvalueerd worden.

Ten tweede is er ten behoeve van de procedure tegen de overslaghaven bij Urk (MNSF) een bureau ingehuurd voor een contra-expertise over de ecologische effecten van het plan op het ecosysteem. Dit heeft helaas niet geresulteerd in succes. Wij hebben bij de Raad van State verloren. "Gelijk hebben" betekent nog niet "gelijk krijgen".

Samenwerking

Waar dat kan zoeken we de samenwerking op met de diverse partijen. Bijzondere samenwerkingsprojecten waren in 2022 die van Enkhuizerzand in Enkhuizen, waarvan wij extra lof toegezwaard kregen op het jubileum. Verder is er de samenwerking met de Stichting Zuyderzeedijk over de dijkversterking van de Markermeerdijk. Bij de uitvoering daarvan zowel bij de Zeevang als in Waterland kwamen en komen er problemen op voor de bewoners van onder andere Scharwoude, Warder en Uitdam. De werkzaamheden voor de dijkversterking zijn voorlopig nog niet ten einde. In Uitdam zal oplevering niet voor 2026 of 2027 plaatsvinden. Op een aantal plaatsen moet de dijkversterking nog beginnen. Verder wordt samengewerkt met bewoners bij de plannen voor een huisjespark bij Hindeloopen aan de Friese kust. De procedure daartegen loopt nog in 2023.

Wetenschappelijk onderzoek en IJsselmeer academie

Het onderzoeksproject naar het gedrag van vogels rond windparken in het IJsselmeergebied dat gefinancierd à € 80.000 zal worden door Windplanblauw – het windmolenpark tussen

Lelystad en de Ketelbrug zal na de realisatie van dit windpark in 2023 van start gaan. Auke Wouda heeft namens de IJsselmeervereniging zitting in de begeleidingscommissie van het onderzoek. Wij houden daarmee in het onderzoek zoals toegezegd een belangrijke stem. Het zal drie tot vijf jaar gaan duren.

Daarnaast hebben wij concrete afspraken met de faculteit biologie van de Universiteit van Amsterdam en de Landbouwniversiteit van Wageningen (WUR). Zij hebben toegezegd per jaar twee tot zes projectgroepen van zes studenten te begeleiden. Omdat het gaat over onderzoeksvraagstellingen die ook maatschappelijke en politieke aspecten betreffen, is het de bedoeling dat er ook begeleiding vanuit de IJsselmeervereniging komt. Het zal gaan om toekomstgerichte vraagstellingen, niet alleen op het gebied van het ecosysteem, maar ook integraal waterbeheer en planologie. Het is onder andere de bedoeling om de door de IJsselmeervereniging geformuleerde dilemma's voor de komende 50 jaar concreter uit te werken. Aangezien er onder onze leden veel expertise is op meerder gebieden, vragen wij alle leden te kijken of zij als begeleider vanuit de IJsselmeervereniging hun ervaring kunnen/willen inzetten. Graag horen wij van U via info@ijsselmeervereniging.nl of bij uw secretaris soemini@gmail.com.

Het IJsselmeerspel

Het IJsselmeerspel is bedoeld om jongeren kennis te laten maken en te interesseren voor het IJsselmeergebied. Het was in eerste instantie gericht op middelbare school leerlingen, waarvoor wij indertijd medewerking kregen van docenten en staf van het Da Vinci College te Purmerend. Ter voorbereiding van het 50-jarig jubileum is het in 2020 weer opgepakt en verder ontwikkeld. Voor de tweede fase van ontwikkeling hebben wij een subsidie van €10.000 van de Van Eesteren-Fluck & Van Lohuizen Stichting gekregen. Het resultaat daarvan is succesvol proefgedraaid op de Water Challenge dag in juni 2022. Dit is het jongerenforum van de gebiedsagenda 2050 waarin met name studenten waterbouw en watermanagement zitten. Het spel is ook gepresenteerd en enthousiast ontvangen op het jubileum van de IJsselmeervereniging. Het IJsselmeerspel is ontworpen als een dilemma-spel waarin de spelers diverse posities innemen en van daaruit beslissingen moeten nemen over het gebied. De spelers worden geconfronteerd met de gevolgen van hun beslissingen. Daarom is het ook geschikt voor beleidsmakers en politici. Vanuit I & W zijn wij uitgenodigd mee te denken bij de procedure voor de Ruimtelijke Verkenning IJsselmeergebied die in 2023 loopt. Wij willen voorstellen om het IJsselmeerspel met de 'IJsselmeercommunity te spelen'. Voor de verdere ontwikkeling voor gebruik van het spel in het onderwijs is het zinvol het spel digitaal te maken als "Game Based Learning". Hiervoor zullen wij in 2023 weer subsidieaanvragen doen.

Deelname aan bijeenkomsten en conferenties

Gebiedsagenda IJsselmeergebied 2050

De platformdagen van de Gebiedsagenda (AIJG) vonden in 2022 deels digitaal, deels fysiek plaats. De IJsselmeertop vond in september 2022 plaats in het Eye filmmuseum in Amsterdam. Zoals boven al gemeld hebben wij op de digitale platform dag over educatie in maart 2022 op uitnodiging van de organisatoren het IJsselmeerspel gepresenteerd.

Regionaal Overleg IJsselmeergebied ROIJ

Het ROIJ is het overleg tussen de verschillende Ngo's, die ook participeren in de Gebiedsagenda IJsselmeergebied 2050 van I&W. Het ROIJ adviseert het Bestuurlijk Platform IJsselmeergebied (BPIJ), waarin de gemeentes, provincies en Waterschappen in het IJsselmeergebied vertegenwoordigd zijn. Naast de natuurbeschermingsorganisaties zoals Natuurmonumenten, Vogelbescherming zijn ook de Watersportverenigingen, de recreatiesector en onlangs ook de vissers vertegenwoordigd.

Namens het bestuur hebben Frans de Nooij en Soemini Kasanmoentalib hier zitting in. In 2022 bracht het ROIJ advies uit over de Kustvisie IJsselmeerkust (Wieringer Hoek), Ruimtelijke Verkenning IJsselmeergebied, Verkenning Recreatie en Toerisme, Pilot Zon op

Water, Zandwinning IJsselmeergebied, PAGW (Programma Aanpak Grote Wateren), Derde tranche. Al deze verkenningen die uiteindelijk tot beslissingen op Rijksniveau zullen leiden zullen ook in 2023 in het ROIJ besproken worden. Om de integrale regie op bestuurlijk niveau te verbeteren wordt door een kwartiermaker – Herbert Bos, ex-Deltacommissaris gewerkt aan een nieuwe structuur voor de samenwerking tussen deze adviserende overlegtafel (ROIJ) met het Bestuurlijk Platform IJsselmeergebied (BPIJ).

Deltaprogramma

Het dertiende Nationaal Deltacongres vond plaats op 10 november 2022 in Haarlem. Het was een hybride congres. Dat wil zeggen: deels online en deels op locatie en werd door vele stakeholders bezocht. In november organiseerden het Deltaprogramma IJsselmeergebied, het Kennisprogramma Zeespiegelstijging (KPZSS) en Ruimtelijke Verkenning (I & W) drie speciale bijeenkomsten over de toekomst van het IJsselmeergebied op lange termijn, waar wij allemaal aan deelnamen. Bedoeling is *“gezamenlijk aan de slag te gaan met ‘als ... dan’ mogelijkheden om met klimaatverandering om te gaan (zeespiegelstijging, verzilting, zoetwater) en deze mogelijkheden te challengen en te verrijken.”* Bestuurslid Frans de Nooij en anderen leverden in de bijeenkomsten vooral bijdragen over versterking van het ecosysteem in de nieuwe situatie, studies naar mogelijke onderwaterculturen, vlas op natte verzilte grond, andere zoutminnende gewassen en over het landschap in de veranderende situatie. Andere onderwerpen die aan de orde kwamen waren energietransitie, woningbouw en wat te doen met (buitendijkse) recreatie en de IJsselmeerhavens. In januari 2023 vond de derde bijeenkomst plaats van het Deltaprogramma IJsselmeergebied. Hierin is in werkgroepen verder verkend hoe in de toekomst met het gebied om te gaan.

Marker Wadden

Het Kennis- en Innovatieprogramma Marker Wadden (KIMA) presenteerde op 12-14 oktober 2022 de onderzoeksresultaten over de Marker Wadden van de afgelopen zes jaar. Bestuursleden Frans de Nooij en Willem Goudswaard waren daar aanwezig. Voor het verslag, zie de Nieuwsbrief 2023. De conclusie van het KIMA tot nu toe is dat er zeker positieve effecten zijn op de waterkwaliteit en de natuur, maar dat de reikwijdte en de omvang nog beperkt zijn. Er zullen zeker vijf tot tien jaar onderzoek nodig zijn tot er conclusies kunnen worden getrokken over een mogelijk vervolg. Dat is inmiddels ook het standpunt van de minister van I&W.

Zandwinning

Rijks Waterstaat en de zandwinners zijn ook in 2022 blijven zoeken naar mogelijkheden om zand te winnen uit het IJsselmeer en Markermeer. Het ministerie Infrastructuur en Waterstaat (I&W) moet in 2023 komen met een nieuwe criteria voor de zandwinning voor 2025 - 2050. Er zijn een drietal bijeenkomsten geweest in Lelystad waar ook de IJsselmeervereniging met meerdere bestuursleden aan deel genomen heeft. Er was breed verzet tegen elke vorm van industriële zandwinning in het Natura 2000 IJsselmeergebied. De vraag was of zandwinning zou kunnen plaatsvinden zonder de natuur te schaden en misschien wel een positieve uitwerking kon hebben. De bodem van het IJsselmeer is grotendeels vlak en de diepte is relatief gelijkmatig 3-5 meter. Vissen en het bodemleven zijn juist gebaat bij een onregelmatige bodem met wisselende diepten en schuilplaatsen. Bovendien krijg een dieper IJsselmeer een stabielere en in de zomer een lagere temperatuur, gunstig als de zomers warmer gaan worden. Zie het deel dilemma's in de laatste IJsselmeerberichten.

Eerder waren wij als IJsselmeervereniging informeel uitgenodigd door I&W om mee te denken of en hoe zandwinning en natuurherstel op vruchtbare manier samen zouden kunnen gaan. Ons standpunt blijft tegen zandwinning op industriële schaal en in eerste instantie alleen in de vaargeulen. Wat betreft natuurherstel hebben wij steeds aangedrongen op *onderwaterlandschap-onderzoek* naar de effecten op het ecosysteem onder water. Dat ontbreekt praktisch geheel, zoals bleek uit het – overigens uitstekende overzicht van het

onderzoek en de bestaande kennis over het ecosysteem dat gepresenteerd werd. Een gezonde onderwaternatuur is de basis voor een gezond ecosysteem. Wij zijn in principe bereid mee te werken aan het onderzoek naar de bodem en onderwaternatuur. In 2023 zullen wij erop toezien en stimuleren dat er een plan komt om de bodem van het IJsselmeer en randmeren aantrekkelijk maken voor vissen door hoogteverschillen in de bodem. De IJsselmeervereniging wil daaraan meewerken door daar in 2023 een oriënterende studie aan te laten wijden door studenten van WUR en UvA.

Natura 2000 en natuurwaarden

De beheersplannen voor de Natura 2000 gebieden moeten worden vernieuwd en aangepast. In 2017 zijn de vigerende beheersplannen vastgesteld. De nieuwe beheersplannen die door RWS opgesteld moeten worden, zijn weer uitgesteld.

Begin december kwam er goed nieuws voor het IJsselmeergebied van het kabinet. Het IJsselmeergebied krijgt topprioriteit als functie van Nationale regenton en als zoetwaterbuffer. Alle zoetwater boven de lijn Amsterdam-Amersfoort-Zwolle en Stadskanaal is afhankelijk van het IJsselmeer. Behalve dat het IJsselmeer al verdragsrechtelijk is beschermd als Ramsas Wetlands en Natura 2000 gebied is het nu ook beschermd als zoetwater voorraad. Dat is een erkenning van de natuurwaarden van het gebied en een goede uitkomst van de inspanningen van de IJsselmeervereniging.

Ondanks deze tweevoudige bescherming is er geen enkel stuk of visie op rijksniveau vastgesteld over de natuur in Nederland in de toekomst. Dit is een omissie waar wij in 2023 actie op zullen nemen.

Diverse activiteiten

Prijs van Vereniging Oud Hoorn

Op 23 april 2022 heeft Benno van Tilburg de prijs van de vereniging Oud Hoorn voor de IJsselmeervereniging in ontvangst genomen. Hij heeft bij die gelegenheid een lezing gegeven over de geschiedenis van het IJsselmeergebied en de IJsselmeervereniging op basis van de PowerPoint van eerdere lezingen door Barbara van Beijma.

In de pers

Soemini Kasanmoentalib heeft in februari een interview op de Markermeerdijk gegeven aan de televisiezender PIM over de plannen van de gemeente Waterland om de windmolens op de Nes aan de Gouwe te vervangen door windmolens van meer dan 200 m hoog. Daarnaast heeft zij gesproken over de participatie van betrokkenen aan de besluitvorming van de dijkversterking Markermeerdijk met de auteurs van een uitgave van het Hoogheemraadschap HHNK.

Frans de Nooij heeft een uitgebreid interview gegeven over onze ideeën voor een open Houtribdijk. Dit interview is onderdeel van een zeer informatieve film over de Houtribdijk, die te vinden is op de website van de IJsselmeervereniging. Helaas in zeer ingekorte vorm!

Voor de website

Voor publicatie op de sociale media heeft het ingehuurd communicatiebureau drie filmpjes (vlogs) laten maken waarin Auke Wouda en Benno van Tilburg voor de IJsselmeervereniging optreden. Deze zijn gepubliceerd op de website. Ook is er een filmpje gepubliceerd waarin onze voorzitter enthousiast het 50-jarig jubileum aankondigt.

Juridische procedures

Overzicht door Auke Wouda namens v.o.f. Mamores

In de loop van de afgelopen jaren heeft v.o.f. Mamores in verschillende bezwaar- en beroepszaken opgetreden als gemachtigde van de IJsselmeervereniging, al dan niet ook als gemachtigde van meerdere andere partijen.

Deze bezwaar- en beroepsprocedures zijn in de meeste gevallen afgerond. Volgens de archiefnormen, die ook advocaten gebruiken worden dossiers van bezwaar- en Beroepsprocedures gedurende zeven jaren bewaard na het afronden van de procedure, meestal door een (eind)uitspraak, soms door intrekking.

Van de volgende afgeronde procedures zullen de dossiers door v.o.f. Mamores zeven jaren worden bewaard na afloop van het jaar waarin de (eind)uitspraak is gedaan. In de eerste kolom de zaken waar het om gaat gevolgd door de datum van de (eind)uitspraak.

Windpark Fryslân	11-7-2018
Windplan Blauw (ingetrokken)	6-11-2019
Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MSNF I)	11-12-2019
Windpark Nij Hiddum Houw	29-01-2020
Zandwinning Smals	23-12-2020
Enkhuizerzand & IJsselmeer	18-8-2021
Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MSNF II)	21-09-2022

De beroepsprocedure Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MSNF II) is op basis van no cure – no pay geoffreerd. Onze eis werd als “ongegrond” afgewezen, zodat geen honorarium in rekening wordt gebracht.

Twee zaken, Enkhuizerzand & IJsselmeer en Vakantiepark Hindeloopen, lopen nog. De eerste omdat de gemeenteraad nog uitvoering moet geven aan de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en daarna nog een watervergunning zal moeten worden aangevraagd. Deze zaak is financieel afgerond door een creditnota gedateerd 1 december 2022 (kenmerk 22017) voor de vergoeding van de proceskosten. Voor de werkzaamheden na de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zal geen honorarium in rekening worden gebracht.

De tweede zaak, vakantiepark Hindeloopen, is nog niet afgerond omdat de gemeente Súdwest Fryslân nog geen beslissing op bezwaar heeft genomen en er ook nog geen beslissing is genomen op de aangevraagde vergunning op grond van de Wet Natuurbescherming. Het is daarom ook nog niet duidelijk of er vergoedingen (dwangsommen of proceskosten) zullen worden toegekend.

Ruimtelijke Ontwikkelingen

Enkhuizerzand

Deze zaak is deels gewonnen in de zin dat het plan volgens de uitspraak van de Raad van State nog herzien moet worden door de gemeenteraad en er moet nog een watervergunning worden verleend. De behandeling daarvan is uitgesteld. Er schijnt ergens anders een foutje in het besluit te zitten. De IJsselmeervereniging maakt zich zorgen over de ruimtelijke kwaliteit. Want het mooie groene buitengebied aan het water is vernietigd en nu wordt de ruimte binnenkort opgevuld met kort op elkaar staande bungalows naast de chalets, die op de verplaatste “camping” zijn neergezet. Bovendien is er een zeer rommelig camper terrein ontstaan pal bovenop de historische Omringdijk. Een hogere ruimtelijke kwaliteit is dringend gewenst. Als het vakantiepark wordt ingevuld met chalets, zoals die bij de camping zijn neergezet of bouwsels van gelijke strekking, past dat niet op deze plaats. Een hogere ruimtelijke kwaliteit is dringend gewenst. Wij geven er de voorkeur aan, dat ook langs het vakantiepark een groensingel langs het water aanwezig blijft. Kortom: wordt vervolgd.

Huisjespark Hindeloopen

In juli 2022 hebben wij alsnog bezwaar gemaakt tegen de plannen voor het Europarcs vakantiepark bij Hindeloopen om 105 recreatiewoningen aan de IJsselmeerkust te bouwen. De bouw van die woningen bleek echter binnen het bestemmingsplan uit 2016 te passen. Het plan voorziet in een behoorlijke groene aankleding met een plas in het midden. Tegen de omgevingsvergunning voor de bouw van de recreatiewoningen hebben wij alsnog bezwaar bij de gemeente Súdwest-Fryslân aangetekend. Bezwaar is dan alleen nog mogelijk op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van stikstof. Het is een typisch voorbeeld van verrommeling door verblijfsrecreatie naast de nadelige effecten van het

windpark Fryslân. Ondanks de natuurherstelprojecten van het PAGW voor de Friese IJsselmeerkust (zie hieronder). Het bestuur houdt de vinger aan de pols.

Friese IJsselmeerkust

De versterking en herinrichting van de Friese IJsselmeerkust is een ambitieus project van het PAGW. Het project heeft niet alleen tot doel de kust te versterken, maar ook de natuurlijke en ecologische waarde van IJsselmeer te verbeteren. In het huidige peilbeheer wordt in het voorjaar het peil eerder opgezet om te voorkomen dat bodembroeders nesten gaan maken die overspoeld zullen worden bij het zomerpeil. Ook zal dit project de visstand in het meer ten goede komen. Aan de recreatie wordt tegemoetgekomen onder andere door het verbreden van bestaande stranden, het aanleggen van wandel- en fietspaden en het plaatsen van belevingscentra.

Overslaghaven bij Urk

De aanleg van de servicehaven bij Urk kan alsnog doorgaan. De Raad van State had in 2019 de plannen afgewezen op grond van de gebrekkige ecologische onderbouw en de stikstofdepositie. Op de zitting van april 2022 bleek dat de provincie Flevoland uit voorzorg stikstofrechten van een pluimveebedrijf in Luttelgeest had opgekocht om de stikstofuitstoot te compenseren die vrijkomt bij de aanleg en het gebruik van de servicehaven. In juni 2021 maakte Flevoland een nieuw inpassingsplan met een nieuwe ecologische onderbouw. Naast stikstofrisico hadden wij als IJsselmeervereniging bezwaar gemaakt tegen de bouwhoogte van 30 tot 33 meter in de nieuwe haven. Die zou het silhouet van Urk aantasten. De bouwhoogte is echter in de uitspraak uit 2019 al goedgekeurd. Hier blijkt wederom dat de aantasting van het landschap geen argument is in een juridische procedure. In ons manifest pleiten wij daarom voor een juridische status van het landschap, waar wij in de toekomst een punt van moeten maken.

Wieringer Hoek

Over de plannen van de PAGW (Programma Aanpak Grote Wateren) voor de aanleg van wetlands voor de kust is een grote stilte gevallen. De zogeheten zogenaamde Kustvisie IJsselmeerkust gaat in hoofdzaak over recreatie en toerisme gezien vanuit de gemeenten in de Wieringer Hoek (Hollands Kroon en Medemblik). De presentatie van Cor Buitendijk voor zonne-atollen geeft een goed beeld van wat initiatiefnemers, de gemeente en de provincie nu voor ogen staat. Het standpunt van de gemeentes is duidelijk: alles voor de boeren en de natuur buitendijks ontwikkelen. De “vergroening” van de Wieringerwaard dijk aan de zee- en aan de landkant lijkt als ambitie verdwenen. Over blijft een beoogde goed beheersbare zoet-zout overgang bij de Afsluitdijk en een “natuurontwikkelingsdijk” rond een nieuw waterbassin van de PWN bij Andijk. Binnendijkse alternatieven door Vogelbescherming en Coalitie het Blauwe Hart aangedragen voor de opzet van het PAGW-project zijn aan de kant geveegd. Dit wordt mogelijk de grootste aantasting van het open IJsselmeer na IJburg. Zeker als het plan voor de zwerm zonneatollen door zou gaan.

Communicatie

De communicatie is mede ten gevolge van de covidpandemie zowel extern als intern helaas niet altijd optimaal geweest. De redactie van de IJsselmeerberichten moest het verlies van twee belangrijke leden betreuren. Zoals boven vermeld moesten wij naast het overlijden van Kees Schouten ook het verlies van redactielid Jan Bolling betreuren. Jan schreef als waterbouwkundige jarenlang artikelen voor de IJsselmeerberichten.

Webmaster Rini Kikkert wilde om persoonlijke redenen voorjaar 2022 stoppen met de website. Ook Erna Scholte die de ledenadministratie jarenlang heeft verzorgd zal afscheid nemen in 2023. Wij danken hen en de andere vrijwilligers van harte voor hun betrokkenheid en inzet voor de vereniging.

IJsselmeerberichten

Het jaarlijkse nummer van ons magazine was dit jaar volledig gewijd aan het 50-jarig bestaan van de vereniging. Het 2022 nummer bevatte interviews met vroegere voorzitters en artikelen gewijd aan de verschillende terreinen waarop wij actief zijn – en dat zijn er behoorlijk wat. Voorts overzichten van wat er aan visievorming is gepasseerd en de aangegane juridische procedures. De artikelen over de Randmeren en de scheepvaart zijn van de hand van externe deskundigen. Met het Manifest 2072, dat aan de achterzijde van het 2022 nummer is toegevoegd hebben wij de dilemma's voor de toekomst voor het IJsselmeergebied geformuleerd.

De redactie bestaat nu uit Frans de Nooij (hoofdredactie) en Willem Goudswaard met medewerking van de vrijwilligers Barbara van Beijma, Joke van der Meer en Theo Bouwman. Voor specifieke onderwerpen worden incidenteel auteurs uitgenodigd of aangenomen op freelancebasis. De opmaak en voorbereiding voor de drukker wordt zoals de afgelopen jaren eveneens uitbesteed.

De verspreiding van het jubileumnummer is niet naar wens verlopen. Wij overwegen om in 2023 nog een extra oplage te laten drukken voor een grote groep stakeholders, nieuwe leden en geïnteresseerden die het tijdschrift noch in natura noch de aankondiging van de digitale versie hebben ontvangen. Van mensen die het nummer wel ontvingen, hebben wij veel positieve reacties en complimenten gekregen.

Website en Nieuwsbrief

Aanvulling wordt gezocht voor de redactie van de digitale Nieuwsbrief. Door persoonlijke en gezondheidsredenen van de redactie is de Nieuwsbrief in 2022 slechts één keer uitgekomen. De nieuwe webmaster heeft in zijn inwerkperiode desondanks de berichtgeving over het jubileum en de nieuwsberichten verzorgd. Wij zijn van plan om – versterkt – de Nieuwsbrief in 2023 met enige regelmaat uit te brengen. Er zijn vele zaken aan de orde in het IJsselmeergebied waarvan wij de leden vanuit het kritische standpunt van de vereniging op de hoogte willen houden. In een Wij hebben afspraken met Zeepost van BBZ en de Coalitie het Blauwe Hart om nieuwsberichten uit te wisselen. Die zijn anders van aard en ook anders gericht. Om onze eigen standpunten en activiteiten bekendheid te geven blijft een eigen vorm van nieuwsgaring noodzakelijk.

Sociale Media

Voorzitter Benno van Tilburg zet regelmatig goed gelezen berichten op twitter en facebook, Voor het jubileum zijn diverse vlogs geproduceerd door het ingehuurde communicatiebureau. Deze zijn op de website en sociale media verschenen mede ter aankondiging van het jubileum.

Een goed sociaal mediabeleid is essentieel voor de toekomst. De opdracht aan het betreffende communicatiebureau voor ons 50-jarig bestaan was ons daarmee op weg te helpen. Dat heeft helaas niets opgeleverd, want de belangstelling bij pers en TV voor ons jubileum en onze dilemma's was minimaal. Daar moet het wiel dus nog worden uitgevonden. Wellicht een mooie opdracht voor studenten om het nieuwe bestuur daarbij een jaartje te begeleiden. Het is de bedoeling dat in 2023 de studentenprojectgroepen in hun onderzoekopzet meenemen hoe de IJsselmeervereniging efficiënt via sociale media publiciteit kan genereren.

Met dank aan Frans de Nooij, Willem Goudswaard en Joke van der Meer

12 februari 2023

Mw. dr. S. Kasanmoentalib

Secretaris bestuur IJsselmeervereniging